

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2009. év március hó 3. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A jelentős kárt okozó, üzletszerűen elkövetett csalás büntette és más bűncselekmény miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által - védője útján - benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Debreceni Városi Bíróság 17.B.2118/2006/51. számú, és a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2.Bf.450/2007/12. számú ítéletét hatályában fenntartja.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Debreceni Városi Bíróság a 17.B.2118/2006/51. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki 7 rb. jelentős kárt okozó, üzletszerűen elkövetett csalás büntetében, amelyből 2 rb-t folytatólagosan követett el és 1 rb. nagyobb értékre, üzletszerűen elkövetett sikkasztás büntetében. Ezért a terheltet - halmazati büntetésül - 3 év 6 hónapi börtönbüntetésre és 4 évi közügyektől eltiltásra ítélte.

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a 2.Bf.450/2007/12. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét akként változtatta meg, hogy a terhelt büntetését 2 év 10 hónapi börtönre és 3 év közügyektől eltiltásra enyhítette.

A megállapított tényállás lényege a következő.

I./ A terhelt 2005. május 03. napjától 2005. október 30. napjáig állt a D. Kft. alkalmazásában, mint üzletkötő.

2005. május 17. napján a kft. irodájában a H. Kft. képviselőjétől átvett 1.000.000 Ft készpénzt, amelyről átadás-átvételi jegyzőkönyv is készült.

Az átvett összeget a terheltnek a D. Kft.-vel megbízásos jogviszonyban álló A. L. P. Rt. felé kellett volna továbbítania, ő azonban ezt sem a sértett pénztárába, sem a bankszámlájára nem fizette be, hanem az átvételt követő rövid időn belül saját céljaira fordította.

A bűncselekményt a terhelt az A. Rt. sértett sérelmére 1.000.000 Ft értékben követte el, amely kár nem térült meg.

II./ A terhelt 2005. október hónap végén lízingből visszavásárolt eszközök átmeneti finanszírozásának indokával 10.000.000 Ft kölcsönt kért N. L. T. sértettől, 2005. november végi visszafizetést vállalva.

A kölcsönszerződés megkötésekor annak írásba foglalása nem történt meg, arra csak utólag, december 13-án került sor. 2006. január 6-án a terhelt tartozáselismerő nyilatkozatot tett. A kölcsönből csak 1.000.000 Ft-ot fizetett vissza.

III./ 2005. december 22-én a terhelt az előzőhöz hasonló indokkal 8.850.000 Ft-ot, majd december 29-én további 1.700.000 Ft kölcsönt kért M. F. sértettől.

A terhelt a kölcsönből 1.000.000 Ft-ot fizetett vissza.

IV./ A terhelt 2005. augusztus hónapban ugyanilyen indokkal 14.900.000 Ft kölcsönt kért F. I. A. sértettől. A kölcsönszerződés megkötésekor annak írásba foglalására nem került sor, a terhelt a kölcsön törlesztését meg sem kezdte, 2005. november 26-án tartozáselismerő nyilatkozatot tett. A kölcsönt azonban nem fizette vissza, az okozott kár nem térült meg.

V./ A terhelt 2005. augusztus-október hónap vége közötti időben ugyancsak lízingből visszavásárolt eszközök átmeneti finanszírozásának indokával több részletben, összesen 21.000.000 Ft

kölcsönt kért S. G. sértettől. A szerződés megkötésekor annak írásba foglalása nem történt meg, a terhelt a kölcsön törlesztését meg sem kezdte, 2005. december 30-án tartozáselismerő nyilatkozatot írt alá, a kölcsönt azonban nem fizette vissza, a kár nem térült meg.

VI./ A terhelt 2005. év nyarán az előzőhöz hasonló indokkal 3.600.000 Ft kölcsönt kért F. I. sértettől. A kölcsönszerződés megkötésekor annak írásba foglalására nem került sor, a terhelt a kölcsön törlesztését meg sem kezdte, 2005. szeptember 29-én tartozáselismerő nyilatkozatot töltött ki, amelyben vállalta, hogy 2005. október 20. napjáig 4.230.000 Ft-ot megfizet a sértett részére.

2005. december 21. napján a terhelt újabb nyilatkozatot írt alá, amelyben 2006. január 10. napjára 5.700.000 Ft megfizetésére tett ígéretet. A kölcsön visszafizetésére azonban nem került sor, a kár nem térült meg.

VII./ A terhelt 2005. szeptember hónapban hasonló indokkal 3.800.000 Ft kölcsönt kért R. I. sértettől azzal, hogy egy hónapon belül 4.230.000 Ft-ot fizet majd vissza a sértett részére. A kölcsönszerződés megkötésekor azt nem foglalták írásba, a kölcsön törlesztését a terhelt meg sem kezdte, 2005. szeptember 23. napján az ügyletről tartozáselismerő nyilatkozatot tett, amelyben 2005. október 20. napjáig 4.230.000 Ft megfizetését vállalta.

2005. december 16-án a terhelt újabb nyilatkozatot írt alá, amely szerint 2005. december 19. napján a sértett számlájára 4.550.000 Ft-ot fizet meg, illetve 2005. december 23-án olyan tartalmú nyilatkozatot tett, hogy 2006. január 20. napjáig a sértettnek 5.250.000 Ft-ot fog megfizetni. A kölcsön visszafizetésére nem került sor, az okozott kár nem térült meg.

VIII./ A terhelt 2005. november hónapban ugyancsak lízingből visszavásárolt eszközök átmeneti finanszírozásának indokával 4.500.000 Ft kölcsönt kért L. T. sértettől azzal, hogy azt két héten belül visszafizeti részére.

A kölcsönszerződést nem foglalták írásba, a terhelt a kölcsönt nem fizette vissza, az okozott kár nem térült meg.

A terheltnek már a kölcsönök felvételekor sem volt reális lehetősége a kölcsönösszegek visszafizetésére, azonban erről a szándékáról a sértetteket megtévesztette.

A jogerős ügydöntő határozat ellen a terhelt - védője útján - nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416.§ (1) bekezdés b) pontja alapján.

A felülvizsgálati indítvány szerint a sikkasztás esetében az egyszeri elkövetésre tekintettel az üzletszerűség megállapítása kizárt.

A családi cselekményekkel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a kölcsönszerződések tulajdonképpen üzleti vállalkozásokat takaró megállapodások voltak, polgári ügyleteket kötöttek és valójában nem kamatról, hanem üzleti haszonból származó jutalékról volt szó a sértettek javára. A sértettek nem hitelezők, hanem csendestársak voltak, akik pénzük kihelyezésével üzleti kockázatot vállaltak.

Vitatta a megtévesztési szándékot, állítása szerint a kölcsönök felvételekor azok visszafizetésére reális esélyt érzett, nem gondolt arra, hogy a visszafizetés bármilyen akadályba ütközne.

Hivatkozott arra is, hogy a másodfokú eljárásban feltárta, hogy néhai Sz. T. ösztönzésére, biztatására cselekedett, ezt azonban a másodfokú bíróság nem tette a tényállás részévé. Ez a körülmény pedig a Btk. 27.§-ának alkalmazásának lehetőségét is felveti, mivel joggal volt abban a téves feltevésben, hogy üzleti tevékenységei során lehetősége lesz a sértettekkel való pénzügyi elszámolásra.

A megítélt polgárjogi igények tekintetében a sértettek egyéb törvényes útra utasítását is kérte.

A Legfőbb Ügyészség BF.2324/2008. számú átiratában és az ügyész a nyilvános ülésen is a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta és a megtámadott határozatok hatályában fenntartását indítványozta.

A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

A felülvizsgálati eljárásban a Be. 423.§ értelmében a jogerős ítéletben megállapított tényállás az irányadó és nem támadható. A tényállásban nem szereplő, attól eltérő tények a felülvizsgálat során a jogkérdések eldöntésénél nem értékelhetők.

A tényállással ellentétes az a hivatkozás, hogy a terhelt és a sértettek között létrejött szerződések nem kölcsönszerződések, hanem üzleti megállapodások, polgári ügyletek voltak.

Nem tartalmaz a tényállás olyan adatot sem, amely a terhelt tévedésre alapított érveit megalapozná. Így ennek vizsgálata is kívül esik a felülvizsgálat körén.

Eredménnyel a polgári jogi igény sem vitatható.

Az irányadó tényállás alapján nem sértettek anyagi jogszabályt az eljáró bíróságok, amikor a terhelt büntetőjogi felelősségét megállapították.

Helyes indokkal értékelték a kölcsönfelvétellel kapcsolatos cselekménysorozatot csalás büntettként.

A Btk. 318.§-ában írt csalás tényállási elemei - a jogtalan haszonszerzés végett másnak tévedésbe ejtésével kár okozása - a tényállásban rögzített valamennyi esetben megállapítható.

Megvalósítja a többrendbeli csalás büntettét, aki több személytől olyan kölcsönösszegeket vesz fel, amelyek visszafizetésére irányuló szándéka már az összegek felvételekor is hiányzik és ezek visszafizetésére objektív lehetősége sincs.

Az irányadó tényállás szerint a terhelt a vele bizalmi, ismeretségi és baráti viszonyban álló sértettek hiszékenységet kihasználva, jó üzleti lehetőségnek látszó cél megvalósítását kilátásba helyezve folyamatosan megtévesztette a sértetteket, elhallgatva a nagy összegű tartozásait, és a visszafizetés lehetőségét kizáró tényleges anyagi helyzetét.

A többmilliós nagyságrendű, egymáshoz közeli időpontban, rövid lejáratú határidővel, fedezet nélkül felvett kölcsönök visszafizetésének reális lehetősége, esélye már azok felvételekor sem állt fenn. Ezzel az átlagos jövedelmű, vagyonnal nem rendelkező, gazdasági tevékenységet nem folytató terhelt is tisztában volt.

Ezt igazolja az a tény is, hogy a kölcsönösszegeket nem a megjelölt célra fordította, azokat nem fizette vissza, a közel 70.000.000 Ft kárból mindössze 2.000.000 Ft térült meg.

Ilyen körülmények mellett a terhelt a jogtalan haszonszerzési célja is nyilvánvaló, és a kár is bekövetkezett.

Nem tévedtek az eljáró bíróságok, amikor a terhelt terhére rótt sikkasztás büntettét is üzletszerűen elkövetettként értékelték.

A tényállásból következően a terhelt ugyanolyan, illetve hasonló jellegű cselekmények elkövetése révén rendszeres haszonszerzésre törekedett. A terhelt sikkasztásként minősülő cselekménye az általa elkövetett bűncselekmény-sorozatba illeszthető, azokat néhány hónappal megelőző, és a Btk. 137.§ 9. pontjában meghatározott feltételeknek megfelel.

A sikkasztás és a csalás a 39/2007. BK vélemény értelmében hasonló cselekmény. Az üzletszerűség egy bűncselekménnyel kapcsolatban is

megállapítható, ha a terhelt rendszeres haszonszerzésre törekvő akarat-elhatározása további bűncselekmények elkövetése tekintetében is felismerhető, mint jelen esetben.

Mindezekre tekintettel a terhelt bűnösségének megállapítása, a cselekményeinek jogi minősítése és az alkalmazott joghátrány is megfelel az anyagi jog szabályainak.

Ezért a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, a megtámadott határozatokat a Be. 426.§ alapján hatályában fenntartotta.

A végzés ellen fellebbezésnek és a felülvizsgálatnak a Be. 3.§ (4) bekezdése, illetve a Be. 416.§ (4) bekezdés b) pontja alapján nincs helye, az indítvány megismétlésének tilalmára vonatkozó figyelmeztetés pedig a Be. 418.§-ának (3) bekezdésén és a 421.§-ának (2) és (3) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2009. március 3.

Dr. Kónya István s.k. a tanács elnöke, Dr. Demeter Ferenccné s.k.
előadó bíró, Dr. Akác József s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő
N-né TH